

בכמויות מועטות, אך שאר כל אדם אינם חייבים אלא אם הוציאו מהם רביעית הלוג⁹³:

משנה ב

הַמוֹצֵיא חֶבֶל מרשות לרשות בשבת, שיעורו **כְּדִי לַעֲשׂוֹת אֶזְנֵי לְקוֹפָה** - סל גדול, כדי לאוחזו בו. המוציא **גָּמִי** - שיעורו **כְּדִי לַעֲשׂוֹת תְּלָאי** - בית אחיזה **לְנֶפֶשׁ וְלִכְבֶּרֶה** ושיעור זה קטן משיעור אוזן לקופה. **רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר**: שיעור הגמי הוא **כְּדִי לְטוֹל מִמֶּנּוּ מִדַּת מִנְעַל לְקַטֵּן** היינו המידה שלוקחים מקטן, כדי להראות לסנדלר את מידת הנעל שהוא צריך, ושיעורו קטן מתלאי.

המוציא **נֶר** - שיעורו **כְּדִי לְכַתּוֹב עָלָיו קֶשֶׁר מוֹכְסִין** - קלף שהמוכס כתב עליו שתי אותיות גדולות, לראיה שכבר שילם את המכס. **וְהַמוֹצֵיא קֶשֶׁר מוֹכְסִין** עצמו - **חַיֵּב**.

המוציא **נֶר מְחוּק** שאינו ראוי לכתיבה, שיעורו גדול יותר מקשר מוכסין - **כְּדִי לְכַרּוֹץ עַל פֵּי צְלוּחִית קַמְנָה שֶׁל פְּלִיטוֹן** - מין בושם:

משנה ג

המוציא **עוֹר** של בהמה שלא עובד לקלף ואינו ראוי לכתיבה, שיעורו **כְּדִי לַעֲשׂוֹת קַמְיַע** - לכסות בו קמיע.

המוציא **קֶלֶף** - שיעורו **כְּדִי לְכַתּוֹב עָלָיו פְּרִשָּׁה קַמְנָה שְׁבַת־פְּלִין, שְׁהִיא "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל"** (דברים ו, ד-ט)⁹⁴.

המוציא **דִּיּוֹ** - שיעורו **כְּדִי לְכַתּוֹב שְׁתֵּי אוֹתוֹת**.

המוציא **כְּחוֹל** - שיעורו **כְּדִי לְכַחַל עֵין אַחַת** לפי שהצנועות המכסות פניהן מלבד עין אחת כוחלות רק את העין הגלויה:

ביאורים והרחבות

93. רבי שמעון חולק על המשנה בפרק הקודם (י, א): "כל שאין כשר להצניע ואין מצניעין כמוהו, אינו חייב עליו אלא המצניעו" (אפילו בכל שהוא), והוא סובר שאף המצניע דבר אינו חייב על הוצאתו אלא אם כן יש בו שיעור מסוים, שאמנם קטן מהשיעור שכל אדם חייב עליו (אך אינו 'כל שהוא').

94. במשנה שבירושלמי נוסף כאן קטע במשנה: "דוכסוסטוס כדי לכתוב מזוזה". פירוש: העור

ר' עובדיה מברטנורא
ב אֶזְנֵי לְקוֹפָה. לאוחזה בה: תלאי. לתלותו בו, ובציר משיעור אֶזְנֵי לְקוֹפָה: מדת מנעל. להראות לאומן כמדה זו אני צריך, ושעוריה בציר מתלאי: נייר. מעשבים עושין אותו: קשר של מוכסין. פעמים שאדם נותן מכס בראש הנהר מזה והוא מוסר לו חותם להראות למוכס שבעבר האחר מן הנהר להראותו שכבר פרע המכס, ודרכו לכתוב שתי אותיות גדולות לסימן, והן גדולות משתי אותיות שלנו: נייר מחוק. שוב אינו ראוי לכתוב, לפיכך צריך שיעור גדול לכרוך על פי צלוחית: ג לעשות בו קמיע. לכסות בו את הקמיע: קלף כדי לכתוב [עליו] פרשה קמנה. דאידי דדמיו יקרין לא עבד מיניה קשר מוכסין אלא תפלין ומזוזות, ולא מחייב בשעורא זוטא: דיו כדי לכתוב שתי אותיות. לרשום על שתי חוליות של כלי או על שני קרשים לזווג: כדי לכהול עין

משנה ד

ר' עובדיה מברטנורא

המוציא דָבֶק - שיעורו **פְּדֵי לִתְּנֵן בְּרֵאשׁ**
הַשְּׂבָשֶׁבֶת - דבק שנותנים על נסר שבראש קנה,
שכשהציפור יושבת עליו נדבקת וניצודת בו. המוציא
זָפֶת וְגַפְרִית - שיעורן **פְּדֵי לַעֲשׂוֹת** - לסתום
נֶקֶב. המוציא **שֵׁעָה** - שיעורה **פְּדֵי לִתְּנֵן עַל פִּי**
נֶקֶב קָטָן שנמצא במכסה צלוחית של יין.
המוציא **חֲרִסִית** - חרס כתוש, שיעורו **פְּדֵי לַעֲשׂוֹת**
פִּי כוֹר שֶׁל צוֹרְפֵי זָהָב - פי הכור שצורפים בו
זהב, והמפוח נכנס בו. **רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר**: שיעורו
פְּדֵי לַעֲשׂוֹת פְּטָפוּט - רגל למושב הכור. המוציא
סוּבִין - קליפות של גרגרי תבואה, שיעורן **פְּדֵי לִתְּנֵן**
עַל פִּי כוֹר שֶׁל צוֹרְפֵי זָהָב שבמקום שאין
הפחמים מצויים מבעיר הצורף את אש הכור בסובין.
המוציא **סִיד** - שיעורו **פְּדֵי לְסוּד אֲצַבַּע קָטְנָה**
שְׂבָבְנוֹת - שבבת קטנה⁹⁵. **רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר**: **פְּדֵי**
לַעֲשׂוֹת כְּלָכוֹל - כדי לסוד על הצדעיים, דהיינו
הרקה, כדי ליישר את השערות שעליה. **רַבִּי נַחֲמִיָּה**
אוֹמֵר: שיעורו **פְּדֵי לַעֲשׂוֹת אַנְדִּיפִי** - לסוד את
המצח להאדימו⁹⁶:

אחת. שכן צנועות ההולכות
מעוטפות אין מגלות אלא עין
אחת וכוחלות אותה:
ד השבשבת. הציידין מושיבין
נסר קטן בראש הקנה ונותנים
עליו דבק והעוף יושב עליו
ונדבק בו וצריך לתת עליו דבק
הרבה כדי שיהא העוף נדבק
בו: [כדי] לעשות בו נקב. קטן.
כלי שמשימין בו כסף חי
וסותם פיו בזפת או בגפרית
ועושה בסתימה נקב קטן
להוציא ממנו הכסף חי:
חרסית. לבניה כתושה: לעשות
פי כור. שהמפוח נכנס בו:
פטפוט. רגל למקום מושב
הכור, שמושיבין אותו על כן
ובסיס העשוי לכך: סובין כדי
ליתן על פי הכור של צורפי
זהב. במקום שאין פחמין
צורפין הזהב באש של סובין.
פירוש אחר שרגילים לתת
סובין על פי הכור כשמתכינים
הזהב: לסוד קטנה שבבנות.
בנות שהגיעו לפירקן ולא בא
להן האורח, בנות עניים

טופלות אותן בסיד והאורח ממחר לבא ומשיר נמי את השער, ובנות עשירים טופלות בסולת,
ובנות מלכים בשמן זית שלא הביא שלישי: כלכול. הצדעין, וסדין אותן בסיד להשכיב את השער:
אנדיפי. למטה מן הצדעין מעט, שקורין בת צדעה. ואין הלכה לא כרבי יהודה ולא כרבי נחמיה:

ביאורים והרחבות

בשעת עיבודו חולקין אותו לשנים, ואותו שכלפי השער קרוי קלף וכלפי בשר קרוי
דוכסוסטוס, שכן בלשון יון קורין לבשר סוסטוס, ודוך פירושו מקום כמו "דוך פלן" (מקום
פלוגי, ברכות מב, ב). לכך קרי ליה דוכסוסטוס, כלומר מקום בשר.

95. גרסינן בגמרא (פ, ב): אמר רב יהודה אמר רב: בנות ישראל שהגיעו לפירקן (בסימני
הבגרות) ולא הגיעו לשנים (ומתביישות בכך), בנות עניים - טופלות אותן בסיד, בנות עשירים
- טופלות אותן בסולת, בנות מלכים טופלות אותן - בשמן המור, שנאמר (אסתר ב, יב): "ששה
חדשים בשמן המור". מאי שמן המור? רב הונא בר חייא אמר: סטכת (מין שמן מבושם). רב
ירמיה בר אבא אמר: שמן זית שלא הביא שלישי. תניא רבי יהודה אומר: אנפיקון - שמן זית
שלא הביא שלישי. ולמה סכין אותו, שמשיר את השיער ומעדן הבשר.

96. בגמרא (פ, ב) נאמרו שני פירושים למילה 'אנדיפי'. א. רב כהנא מבאר שאנדיפי הן
השנתות בדופן הכלי המשמשות למדידה. ולדעת ר' נחמיה מתחייבים בהוצאת סיד בשיעור